

KURJER

Pismo

WARUNKI PRZEDPŁATY.

W Radomiu: rocznie rb. 4, półrocznie rb. 2, kwartalnie rb. 1, miesięcznie k. 35.

Z przesyłką pocztową: rocznie rb. 5 k. 20, półrocznie rb. 2 k. 60, kwartalnie rb. 1 k. 30.

Za granicą: rocznie rb. 8, półrocznie rb. 4, kwartalnie rb. 2.

Numer po
czy kopPrzedpła-
tzenia prz.
Administ.
„KurjeDrobne ręk.
nie zwraca**Ogłoszenia do Kurjera**

№ 70
Получено отъ редактора *Д-ра Велера*
Гендлера 11 экземпляровъ газеты
„Kurjer Radomski” № 47

выпущенныхъ изъ типографіи бр. Трубеви-
скихъ.

22 июля 1906 года, Час. 15 мин.

по полу *дену*

Цензоръ *Михайлов*

MSKI

erackie.

dpłatę przy-
ją również
egarnie oraz
ntury w mia-
h i miaste-
czkach.

iaaa adresu
towego k. 20.

OGŁOSZENIA.

Na 1 stronie za wiersz garmon-
towy lub jego miejsce kop. 30.

Nekrologi za wiersz kop. 15.

Reklamy, nadesłane po tekście za
wiersz petitowy lub jego miejsce
kop. 20.

Ogłoszenia zwyczajno pierwszy
raz kop. 10, następnie po kop. 5
za wiersz petitowy lub jego miejsce.
Ogłoszenia drobne po k. 2 za wyraz.

wa Krak. Przedm. 53.

UNIwersYTET LUDOWY ZIEMI RADOMSKIEJ.

Zapisy na członków oraz wpisowe (1 rb.) przymuje Redakcja Kurjera Radomskiego codziennie od godz. 10 do 2 i od 4 do 6.

„Drugie Towarzystwo Wzajemnego Kredytu w Radomiu podaje do ogólnej wiadomości, że w dniu 6-ym b. m. z powodu święta djecezjalnego czynności biurowe będą zawieszane.

Weksle znajdować się będą w kancelarji p. M. Chmielewskiego.

Zarząd Drugiego Towarzystwa Wzajemnego Kredytu w Radomiu.

Dr. A. Leszczyński

Ordyn. Klin. Uniw. Choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje do 11 r. i od 4-7 pp. Marszałkowska 94, w Warszawie.

Członkowie założyciele Towarzystwa gimnastycznego „Sokół” w Radomiu zawiadamiają, że ogólne zebranie organizacyjne w celu wyboru Wydziału, Sądu honorowego i Komisji rewizyjnej odbędzie się we czwartek 9 sierpnia o godzinie 7 po połud. w lokalu Straży Ogniowej Ochotniczej przy ulicy Długiej № 8. Jako bilet wejścia na zebranie służy kwit z opłaconej składki członkowskiej za miesiąc sierpień.

Do 9 sierpnia zapisy na członków przyjmują redakcje „Kurjera Radomskiego” i „Głosu Radomskiego” od 10 rano do 2 pp. i od 4 do 6 codziennie oprócz świąt.

Dnia 12 i 15 Sierpnia 1906 r.

WYŚCIGI KONNE

w Radomiu.

65-9

RESTITUCJA**Królestwa Kongresowego**

Projekt autonomji Królestwa Polskiego został opracowany najpierw przez postępową demokrację; następnie Związek demokratyczny wystąpił ze swym projektem. Podobno i byłe Koło Polskie opracowało szkic autonomji—dotychczas jednak nikt szkicu owego nie widział; pro-

jekt nie wiemy dlaczego, trzymany jest w głębokiej tajemnicy; sprawa pierwszorzędnego dla kraju znaczenia, obchodząca wszystkich bez wyjątku nie została opublikowana i podana pod dyskusję publiczną. W narodowo-demokratycznej polityce Koła nazywa się to liczeniem się z opinią i głosem narodu, który mandat Kołu powierzył.

Prócz najrozmaitszych programów, formułujących nasze postulaty autonomiczne, odzywają się głosy, żądające wprost przywrócenia tego, co już Królestwo Polskie posiadało, a mianowicie restytucji konstytucji Królestwa z przed 31 r.; odrębność Królestwa kongresowego była stopniowo a systematycznie zacieraną, wydarto nam po zgnieceniu rewolucji 31 roku wszystko to, co stanowiło prawno-polityczną odrębność naszego kraju.

Żądanie powyższe sformułował obszerniej w specjalnej broszurze p. W. Studnicki *) Poglądy publicysty tego podajemy poniżej, nie wchodząc na razie w ich ocenę.

Królestwo Kongresowe, zdaniem autora, nie było prowincją autonomiczną, ale państwem, związanym z Rosją unją realną. Miało wspólne monarchę, wspólny zarząd spraw zewnętrznych. Królestwo kongresowe nie było samodzielnym subjektem w polityce międzynarodowej jak nie była przed rozerwaniem unji ze Szwecją Norwegia. Lecz jak we wszystkich podręcznikach prawa państwowego uznawano Norwęgję nie za prowincję autonomiczną Szwecji, ale za państwo związane z nią unją realną, tak Królestwo kongresowe zaliczyć należy do kategorii państw. Było ono państwem, gdyż było subjektem władzy państwowej w swej działalności wewnętrznej. Konstytucja Królestwa była nadaną przez jego panującego. „Działo się w naszym królewskim zamku w Warszawie dnia 15 (27) listopada 1815 roku. Podpisano Aleksander”. Zaznaczony więc został tytuł królewski nadającego konstytucję. Konstytucja nadaną była, jako coś odrębnego od ustroju państwowego Rosji, nie zaś jako część jej organicznego prawa publicznego.

Komisje rządowe Królestwa, czy jego ministerja, nie były zależne od ministerjów Rosji,

*) W. Studnicki. Konstytucja rosyjska i prawno-państwowe stanowisko Królestwa. Wende i Sp. 1906. Egzemplarz recenzjny.

nie ulegały ich kontroli, gdyż były całkiem im równorzędne. Sejm Królestwa kongresowego nie ulegał kontroli rosyjskiej Rady państwa. Istniała odrębność poddaństwa Królestwa Polskiego i Cesarstwa, jak istnieje odrębność obywatelstwa Austrii i Węgier, Rosji i Finlandji.

Po wojnie 1831 r. zniesiono nie odrębność Królestwa, ale konstytucję jego Aktu wcielenia Królestwa do Cesarstwa do dziś dnia nie wydano. Stąd art 4 ustaw zasadniczych głosi: „Przez dom cesarski z Rosją związane są trony W. Księstwa Finlandzkiego i Królestwa Polskiego”.

Statut organiczny 1832 r. jest naogół dwuznaczny, jest aktem nieszczeroci politycznej, nie jest jednak aktem inkorporacji, lecz zniesieniem konstytucji Królestwa.

W okresie od 1831 r. do 1861 r. pozbawiono systematycznie Królestwa własnych organów państwowych, uzależniając Kongresówkę od centralnych władz państwowych Rosji.

Stan ten jednak sprzeciwiał się zasadom prawnym statutu organicznego.

Następuje okres reform Wielopolskiego; podstawa ich ma być wznowiona w r. 1862 Rada państwa Królestwa Polskiego. Wyjęto następnie z pod kompetencji ministerjum oświaty szkolnictwo polskie—utworzono zaś specjalną dla Królestwa komisję wyznań i oświaty.

Restytucja odrębności Królestwa nie została jeszcze dokonana, gdy wskutek stłumienia, sprowokowanego przez Wielopolskiego, nie przygotowanego przez Komitet centralny, powstania, wskutek zmian, które nastąpiły w polityce międzynarodowej Europy, zbliżenia się Rosji do Prus, nie zaś do Francji, na którą dawne koncepcje polskie nakładały jeszcze pewne zobowiązania, nastąpił okres represji przeszło czterdziestoletniej.

Dziś wyłania się kwestja autonomji Królestwa Polskiego. Nie aktu nadawczego od Izby poselskiej w Petersburgu winni jednak żądać nasi postowie, ale restytucji odrębności Królestwa. Ma to zdaniem autora ogromną doniosłość polityczną.

Przy restytucji stosunku z okresu 1815—31 r., chociażby przy poddaniu go rewizji pewna ilość spraw, które dawniej należały wyłącznie do kompetencji rządu Królestwa i jego sejmku, uznalibyśmy za sprawy wspólne z cesarstwem,—tylko sprawy wyliczone, jako wspólne przekazanoby wspólnym organom, w każdej sprawie, co do której nie udowodnionym byłoby, że za wspólną ma być uważaną, istniałaby prezumcja, że należy do spraw odrębnych. Przy nadaniu zaś autonomji wszelkie sprawy, co do których nie udowodnionym było, że zostały one przekazane sejmowi Królestwa, uznawanoby za sprawy wspólne. Sejm Królestwa i jego rząd, jako kreacje Izby petersburskiej, jako organy, którym ona powierzyłaby pewne funkcje, ulegałyby ich kontroli, oprócz tego ich pełnomocnictwo mogłoby być w każdej chwili zmienione na

W Bodzentyńskim lesie znaleziono trupa niewiadomego mężczyzny ze śladami kul w ciele.

We wsi Eugenijów w Iłżeckim powiesił się 16-o letni Puculek Stanisław.

W lesie należącym do wsi Łęka w Kozienickim zabity włościanin Marcin Brandysiewicz.

Wypadki z dziećmi wskutek braku dozoru.

We wsi Biedno w Opoczyńskim, wpadła do studni i utonęła 2 letnia Wiktorja Kaczmarek.

W Solcu 5 letnia Emilja Świątek utonęła w Wiśle.

W Libiszynie utonął 2-letni Walenty Kacprzak, wpadłszy w kanał.

W Mniszewie 8-mioletnia Aleksandra Sowa utonęła w dole napełnionym wodą.

W Marciniowie w Iłżeckim 2 letni Józef Magdziarz utonął w stawie.

We wsi Ponik w Iłżeckim 11 letnia Józefa Zental, kąpiąc się w Kamiennej—utonęła.

Napady.

W lesie Ćmielowskim, należącym do księcia Drucko-Lubeckiego w Opatowskim, nieznani złoścynicy napadli na leśniczego Karola Boguckiego, którego poranili wystrzałami z rewolweru.

W Ćmielowie do przechodzącego po ulicy Karola Kuźmala niewiadomy złoścynca wystrzelił z rewolweru, raniąc go w piersi i w lewą rękę.

3 lipca nocą na drodze niedaleko wsi Lubień w Iłżeckim 6-ciu uzbrojonych w rewolwery drabów napadło na przejeżdżających 21 ludzi, jadących na 3 podwodach i, zabrawszy im około 500 rb., zbiegli.

Więźniowie Sandomierscy.

Dowiadujemy się z pewnego źródła, że trzydziestu więźniów politycznych z Sandomierza ma być zesłanych do gub. Archangielskiej; pierwotnie zamierzano zesłać wszystkich na Syberję do gub. Enisejskiej. △

Letnisko Jedlnia.

W niedzielę d. 5 b. m. odbędzie się przedstawienie amatorskie. Grono amatorów odegra trzy sztuczki: „Psyche“, „Consilium facultatis“ i „Zjazd Koleżeński“. △

Z miasta.

Rewizja i aresztowanie.

Dnia 31-go w nocy o godzinie drugiej do mieszkania Jana Wośki lat 22 i Jana Kramczyńskiego lat 21 na Borkach na czele z rotmistrzem żandarmów i oficerem kozackim przybył oddział kozacki w celu dokonania rewizji, podczas której Jan Wośko i Jan Kramczyński zostali nielitościwie pobici. O godzinie 6-ej rano, po dokonanej rewizji, Jan Kramczyński i Jan Wośko zostali przewiezieni pod silną eskortą do więzienia i umieszczeni w szpitalu. Rewizja odbywała się w mieszkaniu i przyległym ogrodzie, który został dokładnie skopany,—podobno znaleziono stary rewolwer systemu „Buldog“. ×

Z więzienia.

W więzieniu radomskim znajduje się 186 więźniów politycznych zaś ogółem 460. ×

Przywiezienie więźnia

Wczoraj przywieziono do Radomia p. Winklera, zaaresztowanego w Krakowie. △

Strejki subjektów handlowych.

W zeszłym tygodniu zastrejkowali subjekci handlowi żydowscy w sklepach kolonialnych i galanteryjnych na tle ekonomicznym, żądając skrócenia godzin pracy i podwyżki; po porozumieniu się z właścicielami powrócili do zajęcia. ∞

Skutki suszy.

Wskutek ciągłych upałów i suszy woda w studniach zaczęła wysychać. Na Piaskach studnie na 20 łokci i głębsze wyschły zupełnie, mieszkańcy posiłkują się wodą ze studni artezyjskiej w fabryce p. Łagodzińskiego, lub ze studni przy nowym ogrodzie. Jeżeli taka susza potrwa dłużej to brak wody może zagrozić całemu miastu. ∞

Wyjazd orkiestry strażackiej.

Jutro rannym pociągiem orkiestra straży ogniowej radomskiej udaje się do Kielc, gdzie przyjmować będzie udział w koncercie w miejskim ogrodzie. ×

Zabójstwo.

We oraj po południu na cmentarzu miejscowym katolickim zabity został wystrzałem z rewolweru L. Boczkowski, robotnik garbarski z garbarni p. Józefa Karscha. Wysłani strażnicy ziemscy pomimo energicznych poszukiwań zabójców nie wykryli. Zmarłego Boczkowskiego odwieziono do domu. ∞

O G Ł O S Z E N I A.

LUBELSKIE BIURO HANDLOWE

ODDZIAŁ W RADOMIU

Ulica Lubelska № 50

POLECA: Tekturę smołowcową lak asfaltowy, smołę dachową, kompletne krycie dachów, oraz wszelkie artykuły budowlane

PO CENACH KONKURENCYJNYCH.

BANK HANDLOWY W ŁODZI

Oddział w Radomiu

- wydaje: 1) przekazy na wszelkie uzdrowiska zagraniczne
2) listy uwierzytelniające (akredytywy) dla podróżujących
- na poszczególne miejscowości (Lettre de Credit)
 - na różne miejscowości (Lettre de Credit Circulaire)

Listy takie zwalniają podróżujących od wozenia z sobą gotowizny i zabezpieczają tym sposobem od możliwych strat.

GARNITURKI BAMBUSOWE

„OYAMA”

kryte matą japońską, od 20 rb.

POLECA

FABRYKA MEBLI BAMBUSOWYCH

Stanisława Schwartz

w Radomiu

ulica Lubelska № 40, dom W-go Staniszewskiego.

R.

28-letni mężczyzna, posiadający cenne kwalifikacje naukowe, drogą samouctwa nabyte, znający gruntownie języki polski i rosyjski, poszukuje pracy biurowej, lub też innego rodzaju zajęcia: w charakterze nadzorca przy fabryce, sekretarza bądź gospodarza szkoły i t. p. czynności. Może być kaucja 300 rb. Łaskawe oferty proszę składać do Kurjera Radomskiego—Lojalnemu.

Ważne dla p.p. właścicieli domów

Obicia papierowe

świeżo otrzymane w wielkim wyborze sprzedaje po najniższych cenach

SZ. STEINMAN

Radom, Lubelska 21 (obok składu Żyrardowskiego).

Oklejanie pokoi wykonywa z usunięciem wszelkiego robactwa, zaczynając od czterech rubli.

50-3.

Gwarancja dziesięcioletnia.

Egzystujący od roku 1865.

SKŁAD OBIĆ PAPIEROWYCH

I. TENENBAUMA

w Radomiu, przy ul. Lubelskiej № 29,

Zaopatrzony został w najświeższe obicia papierowe od najtańszych do najdroższych.

Ważne dla p.p. właścicieli domów:

zeszłoroczne obicia sprzedaje po cenie kosztu.

23-5